

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

НАУКОВІ ПРАЦІ МАУП

Засновано у 2001 р.

Випуск 2(18)

Київ
ДП «Видавничий дім «Персонал»
2008

УДК 330-339; 321.7; 159.9
ББК 65.9(4УКР)я43
М43

Редакційна колегія

Головатий М. Ф., д-р політ. наук, проф. — головний редактор
Саввич І. Г., канд. філол. наук — відповідальний редактор
Чирков В. М. — відповідальний редактор за випуск

Економічні науки

Баєва О. В., д-р біол. наук, проф., Дахно І. І., д-р екон. наук, проф., Дмитренко Г. А., д-р екон. наук, проф., Захожай В. Б., д-р екон. наук, проф., Кривобороденко Г. П., д-р екон. наук, проф., Куроченко О. В., д-р екон. наук, проф., Поляков О. М., д-р екон. наук, проф., Радзівеський О. І., д-р екон. наук, Федоренко В. Г., д-р екон. наук, проф., Швець В. Я., д-р екон. наук, проф., Шостак Л. Б., д-р екон. наук, проф.

Політичні науки

Антонюк О. В., д-р політ. наук, проф., Бабкіна О. В., д-р політ. наук, проф., Бідзюра І. П., д-р політ. наук, проф., Варзар І. М., д-р політ. наук, проф., Головатий М. Ф., д-р політ. наук, проф., Джинчарадзе Н. Г., д-р філос. наук, проф., Хижняк І. А., д-р іст. наук, проф., Храмов В. О., д-р політ. наук, проф., Шуба О. В., д-р політ. наук, проф.

Психологічні науки

Балл Г. А., д-р психол. наук, проф., Лігоцький А. О., д-р пед. наук, проф., Ложкін Г. В., д-р психол. наук, проф., Охременко О. Р., д-р психол. наук, проф., Приходько Ю. О., д-р психол. наук, проф., Синьов В. М., д-р пед. наук, проф., Чуприков А. П., д-р мед. наук, проф.

Юридичні науки

Александров Ю. В., канд. юрид. наук, проф., Ануфрієв М. І., канд. юрид. наук, проф., Бородин І. Л., д-р юрид. наук, проф., Бандурка О. О., д-р юрид. наук, проф., Корнієнко М. І., канд. юрид. наук, проф., Марчук В. М., д-р юрид. наук, проф., Подоляка А. М., канд. юрид. наук

М43 Міжрегіональна Академія управління персоналом.

Наукові праці МАУП / Редкол.: М. Ф. Головатий (голов. ред.) та ін. — К. : МАУП, 2001. — Вип. 1. —

ISBN 966-608-120-2

К. : ДП «Вид. дім «Персонал», 2008. — Вип. 2(18). — 372 с.: іл. — Бібліогр. в кінці ст. — ISBN 978-966-608-923-9

У збірнику наукових праць публікуються статті науковців, які займаються проблемами розвитку економіки, політології, психології і права.

Для науковців, викладачів, студентів, а також усіх, кого цікавить розвиток науки в Україні.

Збірник «Наукові праці МАУП» зареєстровано Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України (свідоцтво від 11.04.02 за № 6048, серія КВ) як наукове видання, в якому висвітлюються результати наукових досліджень в галузях економіки, політології, соціології, психології, права, матеріалів наукових конференцій.

Вищою атестаційною комісією України «Наукові праці МАУП» визнано як фахове видання з економічних і психологічних наук (за постановою Президії ВАК України № 1-05/6 від 14 червня 2007 р.).

ББК 65.9(4УКР)я43+88я43

ISBN 966-608-120-2

ISBN 978-966-608-923-9

© Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2008
© ДП «Видавничий дім «Персонал», 2008

ЗМІСТ

ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ	6	Шкор О. Н. <i>Использование интернет-ресурсов в транспортной логистике Республики Беларусь</i>	59
Шостак Л. Б. <i>Інструменти забезпечення конкурентної позиції України у глобальному економічному просторі</i>	6	Кушнір Л. В. <i>Висвітлення питання інноваційної діяльності та управління нею у психолого- педагогічній літературі</i>	64
Дікарев О. І. <i>Стратегії та завдання економічної дипломатії України на світовому ринку енергоресурсів</i>	13	Пономаренко Т. М. <i>Загальна характеристика формування сфери освітніх послуг</i>	72
Гаврилюк Л. Л., Мельник П. П. <i>Система управління, капіталізації та комерціалізації об'єктів права інтелектуальної власності у науковій діяльності</i>	20	Масалковська А. <i>Типізація форм міжнародної економічної діяльності</i>	79
Смерічевська С. В. <i>Макроекономічні аспекти формування управлінських стратегій в інноваційному розвитку системи вищої освіти України</i>	25	Недашковська Н. В. <i>Соціально-економічні наслідки епідемії ВІЛ-інфекції/СНІДу в Україні</i>	87
Жаболенко М. В., Жданова Н. О. <i>Інновації в галузі використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному процесі</i>	28	Ютовець С. О. <i>Формування понятійного апарату управління охороною здоров'я в Україні в сучасних умовах</i>	93
Кайшева Л. І., Кулик Р. О. <i>Вибір конкурентоспроможної територіальної моделі розвитку економіки України</i>	31	Щокін Р. Г. <i>Теоретичні основи статистичного забезпечення управління</i>	102
Солопенко Р. І. <i>Методика прийняття управлінських рішень в системі інноваційного менеджменту авіаційного підприємства</i>	35	Якименко Д. В., Макул Л. Я. <i>Механізм управління економічної устойчивостью морских торговых портов</i>	108
Жучкова С. В. <i>Організація державного управління діяльністю банків в Україні</i>	40	Солопенко Т. Р. <i>Економічне обґрунтування управлінських рішень в системі міжнародного маркетингового менеджменту авіаційного підприємства</i>	112
Топалова І. А. <i>Оптимізація оподаткування прибутку підприємств</i>	45	Кобзєва О. В. <i>Порівняльні особливості управління навчальним процесом недержавних вищих закладів освіти</i>	117
Храновська Х. <i>Теоретико-методологічні основи дослідження управління якістю трудового життя</i>	52	Халамендик В. Д. <i>Миколаївський державний університет імені В. О. Сухолинського: історичний шлях і сучасність</i>	122
		Топчій С. П. <i>Напрями інвестиційної діяльності сучасних акціонерних товариств</i>	128

МАКРОЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ СТРАТЕГІЙ В ІННОВАЦІЙНОМУ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Наукові праці МАУП, 2008, вип. 2(18), с. 25–27

Розглянуто процес управління інноваційною діяльністю у науково-освітній сфері в контексті його інституційного і фінансового забезпечення, а також економічні умови, моделі і механізми управління інноваційним розвитком системи вищої освіти України щодо її інтеграції у глобальний простір “нової економіки”.

Сучасний етап розвитку світової та вітчизняної економіки передбачає створення суспільства, що ґрунтується на знаннях, де соціальне та економічне благополуччя країни визначається технологіями, інноваційною спрямованістю і рівнем інтелектуального розвитку суспільства. В умовах глобалізації та посилення конкуренції фундаментального значення для розвитку національної економіки набуває розвиток ринку освітніх ресурсів.

Інтенсивний розвиток сфери освіти на основі розвитку фінансових, організаційних, інформаційних і телекомунікаційних технологій стає найважливішим національним пріоритетом. У всіх розвинених і в багатьох країнах, що розвиваються, здійснюються широкомасштабні програми формування інституційного будівництва та економічної підтримки впровадження нових освітніх технологій.

Для підвищення ефективності освітнього комплексу країни необхідно збільшити його ресурсне забезпечення у такому обсязі, при якому він зможе виконувати свої пріоритетні функції щодо ефективного включення національного ринку освітніх послуг у глобальний освітній простір на основі реалізації високого інтелектуального потенціалу нації як важливої конкурентної переваги України.

Для формування стратегії розвитку, орієнтованої на відновну, а не на розширювальну динаміку, в Україні не може бути іншого шляху, ніж формування економіки інноваційного типу [3].

Ця обставина зумовлює особливе позиціонування розглядуваної соціально-економічної системи в макроекономічній системі країни: щоб здійснювати необхідні інновації в економічній системі, науково-освітня сфера повинна інтегрувати у свою діяльність сучасні інноваційні та інформаційні технології, що безпосередньо пов'язане з удосконаленням методів, технологій, механізмів управління інноваційним розвитком науково-освітньої сфери.

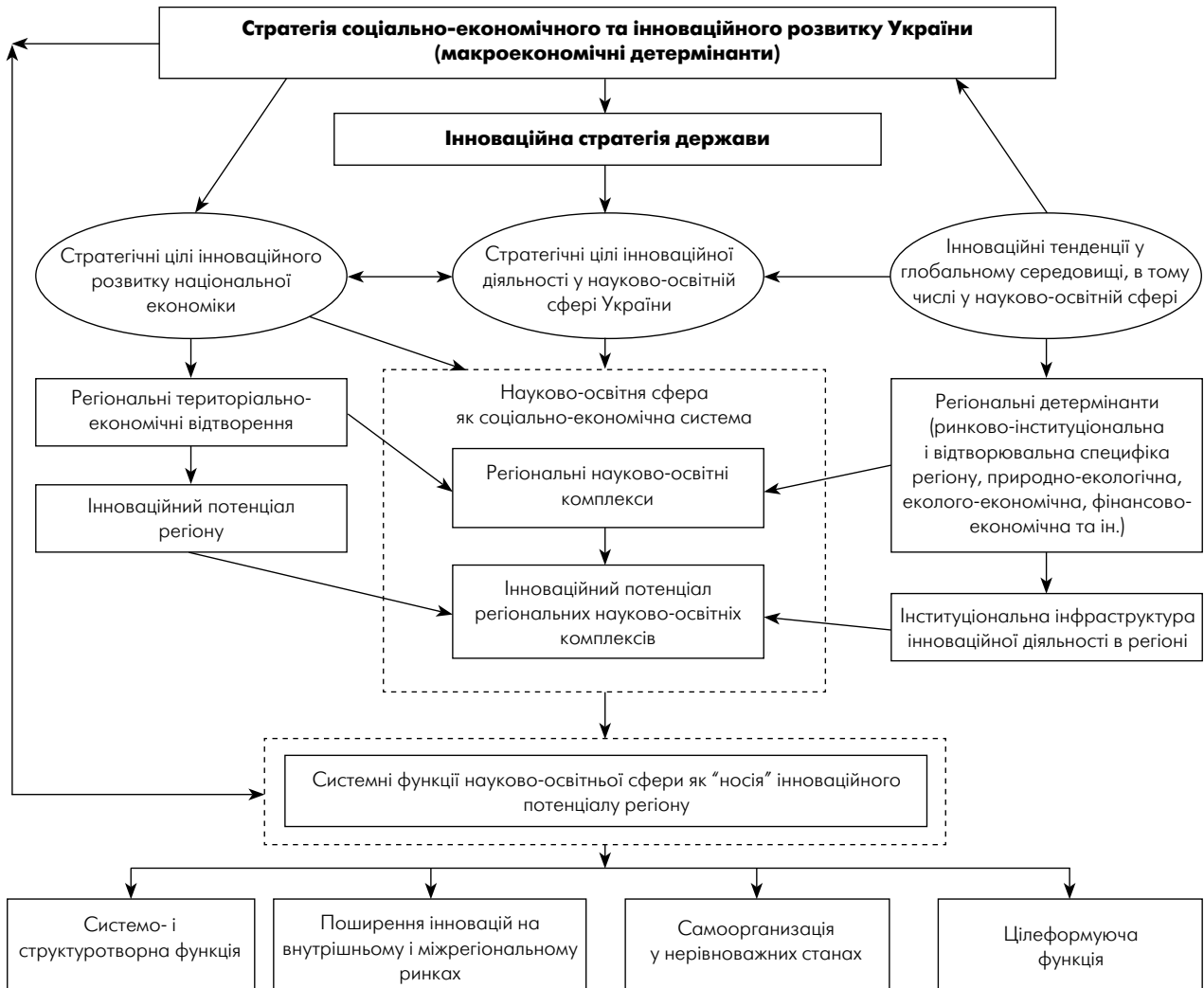
Розглянемо інноваційно-інвестиційні механізми управління процесами взаємодії суб'єктів науково-освітньої діяльності національного ринку освітніх послуг, спрямовані на реалізацію національного проекту у сфері освіти, та визначимо системні функції інноваційного потенціалу науково-освітньої сфери в системі координат макрота мезоекономіки (рисунок).

Питання стратегічного управління системою вищої освіти, що містять і управління інноваціями у цій сфері, — це відома світова проблема. Різноманіття концепцій і практичних підходів до управління модернізацією сфери освіти в Україні та зарубіжних країнах, що базується на інноваціях, зумовлено істотними відмінностями в організаційних структурах систем освіти, в їх правових основах, а також традиціями, що склалися в кожній країні, і парадигмою управління економікою в цілому.

Водночас у цьому питанні достатньо чітко проглядаються загальні тенденції — децентралізація і демократизація управління, розширення

автономії вищих навчальних закладів з одночасним посиленням їх значущості у вирішенні проблем соціально-економічного розвитку суспільства,

рух у напрямі впровадження у систему вищої освіти ринкових моделей організації управління і фінансування освітнього процесу.

Системні функції інноваційного потенціалу науково-освітньої сфери в системі координат макро- та мезоекономіки

У зв'язку з цим важливо визначити системні функції інноваційного потенціалу науково-освітньої сфери в системі національної і регіональної економіки. У складі цих функцій необхідно виокремити специфічну системо- і структуротворну функцію. Ця системна функція виявляється одночасно у кількох площинах, повноцінний розвиток яких і забезпечує досягнення цілей макро- і мезоекономічної системи.

Інноваційний потенціал системи освіти, з одного боку, є складовою інноваційного потенціалу економіки країни в цілому, через що він пов'язаний з макроекономічними детермінантами (зокрема, з інноваційною стратегією українсь-

кої економіки), з іншого — інтегрує в собі потенційні можливості "інноваційного забезпечення" суб'єктів економічної діяльності, що через їх функціонування як елементи однієї системи (у межах регіону або економічної системи країни в цілому) виявляється в синергетичному ефекті від впровадження інновацій у межах цієї системи [5].

Не менш важливою системною функцією науково-освітньої сфери, яка реалізує і продукує інновації в регіональній економіці, є самоорганізація, що характеризується функціональною стійкістю у нерівноважних станах [4]. При цьому необхідно враховувати, що нерівновага є такою ж фундаментальною властивістю економічних

систем, як рівновага, вона дає змогу детермінувати вільний вибір оптимізаційного синтезу з цілого спектра можливих напрямів регіонального розвитку. Якщо рівноважний стан є необхідною умовою стаціонарного існування регіону, то нерівноважним станом є істотний момент переходу в новий стан, в якому мезоекономічна система набуває вищого рівня організації та продуктивності. Коли економічна система втрачає функціональну стійкість, виникають процеси самоорганізації формування нових ефективних структур, що вимагають інвестиційних вкладень. Набуваючи у нових умовах функціонування стабілізуючого положення, економічна система проходить свої рівноважні етапи як проміжні на траєкторіях нерівноважної самоорганізації [1].

Науково-освітня сфера як соціально-економічна система, що здійснює свої специфічні функції в економіці (які можна поділити на дві великі групи: освітні та науково-інноваційні), є такою, що особливо "забезпечує" економічний розвиток у сфері нових знань, які акумулюються в людському потенціалі та нововведеннях, орієнтованих на комерціалізацію або створення фундаментального наукового потенціалу країни.

Таким чином, проблеми вищої школи, загострені та яскраво висвітлені в Україні через необхідність і труднощі переходу економіки на інноваційну траєкторію розвитку, не є унікальними національними проблемами, а тому мають розглядатись у загальносвітовому контексті трансформації інституційних основ інноваційного розвитку науково-освітньої сфери в умовах інформаційного суспільства і глобалізації.

Перспективами подальших досліджень у цьому напрямі є розвиток інвестиційних інститутів, які сприятимуть акумулюванню фінансових ресурсів і диверсифікації ризиків інноваційної діяльності.

Інноваційні принципи управління системою вищої освіти реалізацію повного інноваційного циклу від отримання нових знань до їх комерційної реалізації на профільних ринках. Нові знання, що отримуються в ході виконання фундаментальних досліджень, мають реалізовуватись у науковій та освітній сферах діяльності. Стійкий розвиток залежить від ефективного використання цих знань і накопиченого інтелектуального потенціалу в навчальній і науково-технічній діяльності.

Література

1. Виноградов Б. А. Как обустроить образовательную страну // Инновации. — 2005. — № 6. — С. 3–11.
2. Горностаева А. В., Казаков М. А. Региональные аспекты инновационного развития высшей школы // Университетское управление. — 2006. — № 6(46). — С. 58–64.
3. Жиц Г. И. Инновационный потенциал высшей школы: проблемы методологии и практики оценки // Инновации. — 2005. — № 9. — С. 85–89.
4. Красильников И. О., Миклушевский В. В. Инновации в управлении вузом: новые решения для корпоративной информационной системы // Университетское управление. — 2006. — № 6(46). — С. 16–24.
5. Шукшунов В. Е. Состояние, перспективы развития и повышения эффективности инновационной деятельности высшей школы // Инновации. — 2005. — № 6. — С. 11–18.

Рассмотрены процесс управления инновационной деятельностью в научно-образовательной сфере в контексте его инструкционного и финансового обеспечения, а также экономические условия, модели и механизм управления инновационным развитием системы высшего образования Украины по ее интеграции в глобальное пространство "новой экономики".

Надійшла 26 грудня 2007 р.